

گردشگری سلامت ایران منطبق بر واقعیت نیست

لرزم ورود پیرایشک ها به نور لیدری

بیانامر عظیمی خبرنگار



در حال حاضر گردشگری سلامت، یکی از سودآورترین صنایع در جهان به شمار می رود. اما در ایران علی رغم ظرفیت‌های بسیار بالای صنعت گردشگری، این حوزه رشد قابل توجهی نداشته و به گفته معاون سابق گردشگری سازمان میراث فرهنگی، مبتنی بر واقعیت نبوده است. در گردشگری سلامت، افراد با اهداف مختلفی نظیر درمان بموقع، کاهش هزینه‌ها و استفاده از تجهیزات پیشرفته‌تر به دیگر کشورها سفر کرده و از انواع روش‌های درمانی پزشکی مدرن، طب سنتی و حتی آب‌های معدنی کشور مقصد استفاده می‌کنند. به گزارش ایران، «محمد محب خدایی» معاون سابق گردشگری سازمان میراث فرهنگی یکی از مشکلات اساسی در کشور را غرور بیش از اندازه نسبت به تاریخ گذشته دانسته و می‌گوید: «واقعیت این است که شرایط موجود در دنیا تغییر کرده و تغییراتی نیز در حوزه گردشگری حاصل شده است. اتفاقی که در صنعت گردشگری ما رخ داده این است که ما نمی‌خواهیم بپذیریم درک ما از گردشگری مبتنی بر واقعیت نبوده و بهره‌گیری از ظرفیت‌های پنهانی در صنعت گردشگری، دلیل هم‌افزایی این صنعت با سایر صنایع خواهد بود.»

فرصتی جدید در گردشگری سلامت

وی می‌افزاید: «اما اگر بتوانیم تعریفی درست از ساختار و بازیگران اصلی در صنعت سلامت از جمله ذی نفعان مرتبط و غیرمرتبط در سطح دنیا و بازار هدف تا مقصد را بعمل آورده و فرآیندهای اصلی‌اش را بدستی مدیریت کنیم، گردشگری سلامت ایجاد شده و شرایطی برای ما مهیا خواهد شد که در بازار رقابتی با بهترین قیمت و کیفیت، حوزه سلامت گردشگری بار دیگر احیا شود.» محب خدایی تصریح می‌کند: «پس از مطالعات دقیق به این نتیجه رسیدیم که در کشور مبدأ در کنار ذی نفعان، پزشکان و بیمارستان‌های آن کشورها را به عنوان ذی نفع وارد بازی کنیم. چنانچه ما در حوزه گردشگری سلامت، تمامی بازیگران را وارد عرصه کرده و به طور نمونه از میان ۵ میلیون توریست ژاپنی که سالانه وارد مشهد می‌شوند، ۱۰ درصد را نیز به ظرفیت سلامت خود معرفی کنیم، فرصتی جدید در حوزه گردشگری سلامت خلق خواهیم کرد.» معاون سابق گردشگری سازمان میراث فرهنگی می‌گوید: «در حال حاضر از میان ۲۵۰۰ آژانس گردشگری موجود در سطح کشور، عملاً ۱۵۰ آژانس در گردشگری ورودی و در حوزه گردشگری تاریخی و فرهنگی کار می‌کنند. الباقی نیز به لحاظ ظرفیتی در شرایط نامطلوبی قرار دارند و همین امر نیز باعث شده که ما در حوزه گردشگری سلامت، شاهد حضور واسطه‌هایی باشیم که به صورت مقطعی در این ظرفیت حضور پیدا کنند.»

از نظر محب خدایی، بزرگترین تحول در حوزه گردشگری سلامت، زمانی رخ می‌دهد که در کشورهای هدف از ظرفیت اصلی حوزه سلامت نظیر پزشکان، کلینیک‌ها و بیمارستان‌ها در کنار آژانس‌های آن کشور بهره گرفته و در کنار واسطه‌ها از ظرفیت توریست‌های پیرایشک نیز استفاده شود. وی بهترین روش‌ها را برای یوایی وضعیت فعلی را افزایش راندمان ورود سرمایه‌گذاران و ترکیب آنها دانسته و می‌گوید: «با افزایش ظرفیت‌ها، سرمایه‌گذاران بیشتری حضور پیدا کرده و توسعه در حوزه گردشگری سلامت رخ خواهد داد.»

قابلیت‌های متنوع گردشگری

«اساساً مؤمنی»، فعال گردشگری سلامت نیز می‌گوید: «خوشبختانه ایران دارای ظرفیت‌های بسیاری برایی در حوزه گردشگری است. در این زمینه نیز نیازی به تبلیغ نبوده و تنها اطلاع‌رسانی کفایت می‌کند. برای توسعه گردشگری باید فضایی ایجاد شود تا گردشگران سلامت به سهولت تردد کرده و با امکانات کشور ما آشنا شوند. در حال حاضر ما می‌توانیم شرایط اقتصادی بد کشورهای اروپایی ناشی از بحران کرونا را تبدیل به فرصت کرده و با راه‌اندازی تورها و قیمت‌های مناسب، گردشگران سلامت بیشتری را جذب کنیم.» «شاهین کریمی» یکی دیگر از فعالان گردشگری سلامت می‌گوید: «ایران قابلیت‌های گردشگری بسیار متنوعی دارد. مثلاً کرمان ظرفیت ساخت هتل‌های آهکی را در خود جای داده است. این هتل‌ها، اتاق‌هایی درل کوه‌های آهکی دارد که برای درمان ریح و روان، پوست و بیماریان جلدی مورد استفاده قرار می‌گیرد. تمام دنیا این کار را به شکل مصنوعی انجام می‌دهند اما ما به شکل طبیعی این قابلیت را در کشور خود داریم، اما متأسفانه تاکنون هیچ اقدامی در این حوزه انجام نشده است.»

بهره‌گیری از ظرفیت‌ها

در همین حال «بهنام حبیب‌ریو» فعال گردشگری سلامت، عامل راهگشا در حوزه گردشگری سلامت را ورود به حوزه نیچ مارکتینگ (متمرکز کردن فعالیت‌های بازار یایی روی بخشی کوچک) دانسته و می‌گوید: «در کنار ورود به این حوزه، باید بازار یایی چریکی نیز انجام شود؛ یعنی مدیرانی بی‌پروا، حوزه‌های سلامت را رصد کرده و زمینه را برای توسعه گردشگری سلامت در کشور مهیا کنند. اما در ارتباط با مدیران و مدیران فنی نیز نباید از هتل‌ها و بیمارستان‌ها غافل شده و بایستی تمامی نیروها در حوزه سلامت را آموزش دهیم.» «مجتبی اخوان»، دیگر فعال گردشگری سلامت در مشهد نیز می‌گوید: «گردشگری سلامت به‌عنوان یک زیرشاخه از حوزه گردشگری، زمانی موفق عمل خواهد کرد که سازمانی تشکیل شده و تمامی نیروها دور هم جمع شوند. با چنین اقدامی شاید رؤیای اقتصاد بدون نفت کمتر از یک سال تحقق یافته و اقتصاد کشور حتی با وجود تحریم‌ها متحول شود. ما پتانسیل‌های بسیار قوی در بحث سرطان، پارکینسون و قلب داشته و بیمارستان‌های قدرتمند و پزشکان بسیار متبحری در اختیار داریم؛ اما به دلیل عدم وجود یک سازمان و برنامه‌ریزی صحیح، تاکنون نتوانسته‌ایم از این ظرفیت‌ها استفاده کنیم.»

«ایسنا- «صادق ضیاییان» رئیس مرکز ملی پیش‌بینی و مدیریت بحران مخاطرات وضع هوا، از وزش باد، برف‌ناکی و رگبار باران و بارش برف‌ناک در اکثر نقاط کشور خبر داد.

«مهر- «عزت‌الله ضرعلمی» وزیر میراث فرهنگی در نامه‌ای به استاندار گیلان، نقشه محدوده، عرصه، حریم و ضوابط حفاظتی و معماری ۱۴ اثر فرهنگی تاریخی ملی از جمله دو کاروانسرا را پس از ۲۲ سال از ثبت آنها ابلاغ کرد.

«ایسنا- «کامبیز عبداللهی» رئیس اداره حفاظت محیط زیست شهرستان گناوه گفت: خروجی کانال‌های آب‌های سطحی که با فاضلاب ترکیب می‌شد، به‌وسیله دیوار چینی مسدود شد.

«ایرنا- «ایلغاری» معاون برنامه‌ریزی و توسعه فرمانداری ویژه ملایر گفت: پس از ثبت ملی هنر مروریافی روستای دایوچان ملایر، زیرساخت‌های لازم برای توسعه این هنر در دست اقدام است و بدون شک این هنر صنایع دستی قابلیت ثبت جهانی را دارد.

«ایرنا- «علیرضا مصلحیان» کارشناس مسئول اداره نظارت و پایش اداره کل حفاظت محیط زیست بوشهر گفت: با توجه به حاکم شدن پدیده گرد و غبار بر فضای این استان، شرایط جوی بر اثر غلظت ریزگرد‌ها در شهر برازجان مرکز شهرستان دشتستان برای گروه‌های حساس به‌عنوان هوای ناسالم گزارش شده است.

«ایسنا- «علیرضا فاضلی ثانی» رئیس اداره محیط زیست شهرستان ری به دنبال انتقاد رئیس کمیته شفافیت و شهر هوشمند شورای اسلامی شهر تهران از میزان بهره‌برداری کارخانه سیمان تهران از کوه «بی بی شهربانو» گفت: تاکنون گزارشی مبنی بر تخلف این مرکز به دست ما نرسیده و برداشت از این کوه طبق مجوز دریافتی است.

پیمانکار به پشتوانه امضای چه کسانی ذخیره‌گاه زیست کره را تخریب می‌کند؟

همه مقصران «میانکاله»

زهرا کشوری خبرنگار

نامه ارسال شده به روزنامه ایران نشان می‌دهد سنگ بنای قانون شکنی که به تخریب «میانکاله» منجر شد، در زمان ریاست عیسی کلانتری بر سازمان حفاظت محیط‌زیست نهاده شد. چند معاون او بر خلاف قانون در دفتر نیک‌زاد نماینده اردبیل جمع شدند و مصوبه‌ای را به امضا رساندند که به پیمانکار اجازه داد ساخت پتروشیمی را بدون «مجوز زیست محیطی» کلید بزنند. وزارت جهاد کشاورزی، سازمان امور اراضی، سازمان منابع طبیعی و آبخیزداری کشور و استانداری مازندران هم بر اساس این مصوبه ۹۵ هکتار از اراضی ملی و مرتعی را در اختیار پیمانکار قرار دادند. همه این دستگاه‌ها ساخت پتروشیمی را مشروط به مجوز زیست محیطی دانستند در صورتی که در قانون چیزی به عنوان «موافقت مشروطه» وجود ندارد. این روند نشان می‌دهد همه دستگاه‌هایی که باید قانون را سرلوحه خود قرار بدهند، آن را نادیده گرفته و اراضی ملی را غیرقانونی به پیمانکار واگذار کردند.

حمله شبانه به «میانکاله»

ورود دادستان کل کشور هم نتوانست به نجات میانکاله منجر شود. فیلم‌های منتشر شده از سوی منابع محلی نشان می‌دهد پیمانکار پس از اعلام رسمی لزوم توقف کار از سوی دادستانی، از تاریکی شب استفاده کرد تا بتواند طرح را با عبور از روی مواد قانونی محیط‌زیست و منابع طبیعی ادامه دهد. گزارش‌های تصویری ارسال شده هم نشان می‌دهد صبح دیروز نیز بین فعالیت‌ها با بهانه آبیاری درختان و کاشت درخت جدید ادامه یافت که کاشت درختان مهاجم یکی از تخلفات پیمانکار است. با وجود این «محمد رشید رستمی» کارشناس منابع طبیعی و امور زمین در گفت‌وگو با «ایران» کاشت درخت را راهی می‌داند که اجازه نمی‌دهد زمین به عرصه‌های ملی بازگردد. او در توضیح قراردادهای اجاره واگذاری زمین سازمان امور اراضی می‌گوید: «این قرارداد به شکلی است که اگر طرف قرارداد هزینه‌ای در عرصه واگذار شده انجام بدهد و هزینه هم در راستای اجرای طرح باشد، در زمان فسخ قرارداد، این اقدام توسط کارشناس رسمی صورت‌برداری و تأمین دلیل شده و هزینه انجام شده توسط پیمانکار باید از سوی دولت پرداخت شود.» او با توجه به اینکه دولت توان تأمین مالی این تأمین دلیل را ندارد، می‌گوید: «برای اجرای این بند قرارداد، دولت از محل «مجری جانشین» هزینه طرح را به مجری یا پیمانکار هزینه پرداخت می‌کند.» حرف‌های این کارشناس امور اراضی می‌داند که آن است که چون زمین بدهی دارد نمی‌تواند به عرصه‌های طبیعی و منابع طبیعی برگردد و مجری بعدی در اراضی ملی فعالیت دیگری را انجام خواهد داد. او می‌گوید: «اگر پیمانکار در راستای فعالیت خود اعیانی ایجاد نکرده باشد، می‌توان اراضی ملی را

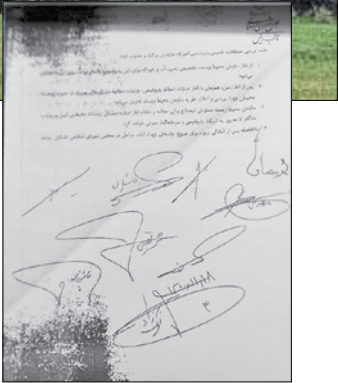
به سازمان منابع طبیعی بازگرداند.»

او غرس نهال و حصارکشی و... را احداث اعیانی می‌داند و درباره فعالیت شبانه روزی پیمانکار می‌گوید: «این شدت و حدت پیمانکار برای این است که عرصه قابل برگرداندن نباشد.» آغاز این قانون شکنی در سال ۹۹ در سازمان حفاظت محیط‌زیست در پردیسان تهران شروع می‌شود. تعدادی از مدیران سابق و اکنون سازمان حفاظت محیط‌زیست در دفتر نایب رئیس مجلس مصوبه‌ای را امضا می‌کنند که در آن برخلاف قانون به پیمانکار اجازه می‌دهند فعالیت در عرصه ملی را شروع کند و بعد مجوز زیست محیطی بگیرد. «مسعود تجریشی» معاون سابق محیط‌زیست انسانی، «اصغر دانشیان» هکتار از اراضی ملی - مرتعی حسین آباد را خارج از اراده مدیریت امور اراضی مازندران می‌داند و می‌گوید: «بر اساس قانون سازمان‌ها در استان نمی‌توانند بالای ۵ هکتار را واگذار کنند.» بر اساس مصوبه امضا شده توسط مدیران محیط‌زیست و نمایندگان مجلس، سازمان منابع طبیعی و آبخیزداری کل کشور اراضی را تخصصی می‌دهد و سازمان امور اراضی کل کشور هم اراضی را واگذار می‌کند. در بند اول و دوم صورتجلسه‌ای که در دفتر نایب رئیس مجلس امضا شده بر خلاف قانون مصوب آمده است که اراضی ابتدا تحویل، عملیات احداث آغاز و بعد از ارزیابی زیست محیطی انجام شود.

محمد رشید رستمی این روند را غیر قانونی می‌داند و می‌گوید: «ما هیچ قاعده و قانونی

نداریم که مدیران و مجلسی‌ها ابتدا عرصه را واگذار و صدور مجوز زیست محیطی را به بعد از شروع کار منوط کنند.» حرف‌های اول، این سؤال را پیش می‌آورد که چطور نمایندگان مجلس که خود قانونگذار هستند چنین روند غیرقانونی را در پی گرفته‌اند و معاونان سازمانی که مجوزهای زیست محیطی‌اش باید سنگ بنای یک طرح باشد، دست به چنین کاری زده‌اند؟ با وجود این تخلف‌های مجرز، ساخت پتروشیمی میانکاله تأییدیه کمیسیون ماده ۲۱ استان را به ریاست استانداری مازندران و با حضور تمامی اعضا از جمله محیط‌زیست، منابع طبیعی و جهاد کشاورزی هم می‌گیرد. وظیفه قانونی این امضا تنها به نابودی اندک مراتع قشلاقی جلگه

است! در نهایت همه دستگاه‌ها برخلاف قانون به طرح مشروط به اینکه مجوز زیست محیطی بگیرد، اجازه کار می‌دهند. رستمی می‌گوید: «این از جنگل‌های باستانی را قربانی طرحی می‌کند که قرار است ۷۰۰ خانوار بومی را از کار بیکار کند و ۱۵۶۰ نفر را از شهرهای بهشهر، ساری، نکا، سمنان و تهران جذب کند. موافقان سیاسی این طرح در ابتدا مدعی شده بودند که ۷۵ هزار نفر مازندران در شرق این استان سبزی با پتروشیمی میانکاله صاحب شغل می‌شوند در حالی که ماده ۲۱ و... موافقت تعریف شده است. جواب در یک بدعت ناروای غیرقانونی می‌داند و می‌گوید: «چرا باید چند نفر از مسئولان محیط‌زیست با نمایندگان جلسه بگذارند و یک صورتجلسه کاملاً خلاف قانون بنویسند و امضا کنند؟» این امضا تنها به نابودی اندک مراتع قشلاقی جلگه



ایران

خرزی و اولین تالاب بین‌المللی ثبت شده در کنوانسیون رامسر منجر نمی‌شود؛ ۲۰۰ کیلومتر از جنگل‌های باستانی را قربانی طرحی می‌کند که قرار است ۷۰۰ خانوار بومی را از کار بیکار کند و ۱۵۶۰ نفر را از شهرهای بهشهر، ساری، نکا، سمنان و تهران جذب کند. موافقان سیاسی این طرح در ابتدا مدعی شده بودند که ۷۵ هزار نفر مازندران در شرق این استان سبزی با پتروشیمی میانکاله صاحب شغل می‌شوند در حالی که ماده ۲۱ و... موافقت تعریف شده است. جواب در یک بدعت ناروای غیرقانونی می‌داند و می‌گوید: «چرا باید چند نفر از مسئولان محیط‌زیست با نمایندگان جلسه بگذارند و یک صورتجلسه کاملاً خلاف قانون بنویسند و امضا کنند؟» این امضا تنها به نابودی اندک مراتع قشلاقی جلگه

گرد و غبار راه حل فوری ندارد



مهدی طالب‌چهاردری رئیس هوشناسی سابق کردستان

در روزهای اخیر بحران آلودگی هوا ناشی از طوفان‌های گرد و خاک با منشأ خارجی، در گمره وسیعی از کشور مشکلات جدی برای مردم ایجاد کرده است.

درخصوص تبعات ناگوار این طوفان‌ها به نظر می‌رسد که هنوز عمق فاجعه در حوزه‌های سلامت، اقتصاد و اجتماع آن طور که شاید و باید درک نشده است. گرد و خاک و غبار در این تراکم و دوام زمانی در کاهش کیفیت زندگی کلیه جانداران تأثیرگذار است؛ به گونه‌ای که انسان سالم را بیمار و زندگی بیماران ریوی و قلبی و سالمندان را بیش از پیش تهدید می‌کند. در این وضعیت حتی زنبور عسل راه گندوبیش را گم کرده و گوسفند از چرای علف‌های آلوده شده برهیزی می‌نماید. گرد و خاک در فصل بهار که زمان افزایش طبیعت است انبوهه گل، خوشه و شکوفه درختان و گیاهان را ضایع کرده و سبب کاهش کمی و کیفی محصولات می‌شود. همچنین تلفات انواع پرندگان به دلیل حساسیت سامانه تنفسی‌شان به‌طور چشمگیری افزایش می‌یابد.

در حقیقت ترکیبی از عوامل طبیعی، اقلیمی و

دستکاری‌های انسان، توازن بین آب و خاک و هوا را در گستره وسیعی از عراق، سوریه، اردن و شمال عربستان از بین برده و به‌کانون اصلی فورانی گرد و خاک برای منطقه و بویژه نیمه شرقی عراق و نیمه غربی و حتی مرکزی ایران تبدیل می‌کند. دوره‌های طولانی‌تر خشکسالی در منطقه، مهار سیلاب‌های شبکه رودخانه‌های منطقه بویژه دجله و فرات با احداث سد‌های بزرگ و کوچک، خشک شدن گستره‌های تالابی و موه‌های عراق و سوریه، فرسودگی ساختار طبیعی و دانه‌بندی خاک، باعث شده تا با اندک تلاطمی، حجم عظیمی از این خاک‌ها وارد هوا شده و به جریان‌های معمول در فضای

فلات ایران سرایت کند. امروزه هوشناسان ایران و منطقه با شناخت رابطه بین گسترش ناپایداری جوی و کنش هوا و این گستره‌های آسیب دیده زمین، ریخوبی و با دقت قابل قبول وقوع این پدیده ترکیبی را پیش‌بینی می‌کنند. تصاویر ماهواره‌ای طوفان‌ها از بدو شکل‌گیری قابل مشاهده است. مسیر و الگوی گسترش این طوفان‌ها در ماه‌های مختلف سال متفاوت بوده و بدترین شرایط، زمانی اتفاق می‌افتد که در محل تشکیل گرد و خاک، هوا ناپایدار اما بر روی نیمه غربی ایران هوا پایدار و یا نسبتاً پایدار باشد. در



کوتاه مدت، تبعات منفی این معضل را برای مردم به حداقل برساند. همچنین بخش مهمی از اعتبارات مربوط به [کاهش میزان] این گرد و غبارها را در راه سلامتی و بهداشت مردمی که در شرایط بحران ناچار به زندگی و انجام وظیفه‌اند هزینه کند. دولت باید از مشاوره بخش‌هایی استفاده نماید که به فکر حل اساسی معضله‌نه حل موضعی آن، برای مدیریت بحران‌های آلودگی جوی نیز باید پس از اعلام هوشناسی، جلسه ستاد مدیریت بحران در سطوح لازم استانی و یا ملی تشکیل داده و تصمیم‌های مدیریتی لازم را قبل

کشکان؛ وحشی‌ترین سرشاخه کرخه خشک شد



کشکان شاه‌رگ حیاتی «لرستان» است. لرستان سرزمین آبشارها و چشمه‌ها به خشکسالی که دچار شد حتی کشکان خروشان هم کم‌کم آورد. کشکانی که در سیل نوروز ۹۸ چنان طغیان کرد که برخی از روستاهای پیش روی‌اش را پاکتارشی کرد، چنان که نه از تاک نشان ماند و نه تاک نشان. سیزده‌ها میان کل و لای باقی مانده از خروش کشکان، چند آجر باقی مانده نشانی می‌گرفتند که ثابت کنند اینجا روزگاری خانه‌ای بود و روستایی. باغی داشت و مزرعه‌ای. سیل آن روز حتی تاریخ هخامنشی و ساسانی پل‌های تاریخی لرستان را هم بر هم زد تا بسیاری شناس جهانی ثبت آنها را از دست رفته بداندند. کشکان را وحشی‌ترین رود حوزه کرخه می‌دانند. پیش‌بینی‌ها خبر بدتری هم دارد؛ کارشناسان احتمال می‌دهند کشکان در مرداد کامل خشک شود!



تسنیم